

Didėjantis susidomėjimas teorinėmis, istorinėmis kultūros problemomis, ekonominės kaitos mechanizmais liudija jos reikšmę informaciniam amžiui. Kultūros darinių virtimas komercine preke, vertybiniai tautinių mažumų, tikinčiųjų ir kitų bendruomenių gyvenimo pokyčiai leidžia teigti apie poreikį plėtoti tokio pobūdžio tyrimus. Lietuvių kultūra iki pat trečiojo praeito šimtmečio dešimtmečio rutuliojosi kaime arba provincijos miesteliuose. Tautinė kultūra Vilniuje, Kaune formavosi sunkiai. Tiesa, per dešimtmečius plėtoti miestuose žydų ir lenkų kultūra sudaro neatskiriamą mūsų urbanistinės kultūros dalį. Miesto kultūra pasižymi daugiakultūriškumu, skirtingų tradicijų sąskambiais, kurie reiškėsi gyvensenos, mąstymo būdų įvairove.

Dabartiniu metu esame didelių Europoje vykstančių pokyčių liudininkai. Tarpvalstybiniai ir regioniniai integraciniai procesai iškelia atskirus teritorinius konglomeratus su išvystyta pramone ir komunikacinėmis sistemomis. Reikia pažymėti, kad Vilnius, kiek mažiau – Kaunas ir Klaipėda yra įtraukiami į minėtus procesus, t. y. tampa poveikio zonomis. Kultūros laukas modifikuojamas, kinta tradicijos samprata ir kultūros paveldo reikšmė, bet neišnyko pati istorinė tradicija. Globalizacijos procesai neišvengiamai deformuoja tradicines nacionalines kultūras, kuria naujas tapatybes. Buvimas Europos Sąjungoje erdvėje iškels naujų kultūrinio savitumo išsaugojimo strategijos problemų. Bendražmogiškos civilizacijos parametrai, kultūrinė įvairių religijų įvairovė ir santalka turėtų byloti apie universaliųjų vertybių bei vietinių kultūrų sąlytį, kuris dažnai būna problemiškas. Šias problemas ir bandoma nagrinėti 10-ajame *Kultūrologijos* tome.

Sudarytojas
dr. Vytautas Berenis